

**УКРАЇНА – ЛИТОВСЬКА РЕСПУБЛІКА:
МОВНО-КУЛЬТУРНІ ПАРАЛЕЛІ
ТА ТУРИСТИЧНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ
МОНДІАЛІЗОВАНОГО СВІТОУСТРОЮ ХХІ СТОЛІТТЯ
(ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ)**

Сучасна модель мондіалізованого світоустрою ХХІ століття та трансформаційні процеси європейського публічного простору здійснюють свій вплив на історико-культурний і мовно-культурний інституціональний розвиток Європи, її історичні традиції, історичну спадщину і пам'ятки архітектури, зокрема – мовну культуру, міський публічний простір та історико-культурний урбаністичний простір.

Кожна історична епоха має свою типологію історичної особистості, з її мовно-культурними особливостями, пріоритетами і ментальними установками, соціополітичними та соціокультурними концептами. Цей напрям набуває свого інституціонального євроінтеграційного розвитку в туристичній діяльності України та Литви [1, с. 231-232].

У сфері міждержавних відносин та дипломатії головною інституціональною тенденцією є міжнародно-правове регулювання [2].

Українські пріоритети у цій сфері знайшли відображення у документі: «Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 роки» (Стратегію ухвалено Наказом МЗС від 24.03.2021 року) [3].

Розглядаючи комплекс туристичних ресурсів і їх територіальний розподіл, необхідно зазначити, що Україна і Литва спеціалізуються в таких сферах міжнародного туризму: історико-культурний туризм; урбаністичний туризм; етнокзогенний туризм; екологічний туризм (спостереження за птахами, природні стежки, велосипедні прогулянки, катання на лижах, змагання на свіжому повітрі); культурно-пізнавальний туризм (архітектура, історія, мистецтво, національна кухня, гастрономія, події культурного життя, визначні особистості), включаючи історію радянського періоду; медичний та оздоровчий туризм; водолікувальні процедури; діловий туризм (конференції, семінари, бізнес-форуми і

виставки); сільський туризм (зелений туризм); міський туризм («довгий вікенд») та ін.

Консолідуючим та інституціоналізуючим фактором ефективного регіонального розвитку – є різні види специфічних галузей дипломатії (гастрономічна дипломатія, культурна дипломатія, публічна дипломатія і т.д.).

Туристична дипломатія, публічна дипломатія, культурна дипломатія і мовно-культурний діалог, міжкультурна комунікація в зовнішньополітичній діяльності – це перелік пріоритетних інструментів зовнішньої політики та дієвого інструментарію дипломатії в мондіалізованому світі XXI століття, у т.ч. – дипломатичних практиках України і Литви.

У сучасній моделі дипломатії України і Литви – туристичний напрям усе більше набуває вагомості й дієвості, та інституціоналізує для кожної із держав туризм у специфічну галузь дипломатії – туристичну дипломатію [4, с. 9–14].

У 2016–2021 роках термін «туристична дипломатія» активно вживається як у науковому середовищі, так і в повсякденному комунікуванні. Туристична дипломатія та історико-культурний туризм створюють сприятливі умови для поширення позитивного іміджу держав у міжнародно-політичному просторі сьогодення.

Туристична дипломатія та історична урбаністика – це важливі фактори розвитку регіонів України і Литви, в історичній ретроспективі, європейському сьогоденні та євроінтеграційній перспективі [5, р. 1–11]. Вони пов'язані, перш за все, із розширенням мовно-культурних зв'язків і комунікативного простору за посередництва міжнародного туризму.

Сьогодні Україна та Литва стали відомі на європейському ринку міжнародного туризму завдяки своїм природним ландшафтам та курортам, природним та регіональним паркам, де відпочинок поєднується з культурно-етнічними елементами та можливостями сільського туризму.

Розвиткові міжнародного туризму та туристичної індустрії Литви та України також сприяють компактність територій, відносно невеликі відстані, розвинена мережа автомобільних доріг, залізничних шляхів та авіап перевезень. Крім того, туристичні маршрути містами (столицями) та розвиток круїзного туризму також відіграють істотну роль в інституціональному розвитку міжкультурної комунікації та відповідних комунікативних зв'язків між нашими дружніми державами [6].

Таким чином, урбаністичний туризм, туристична дипломатія, екскурсійна діяльність та історико-культурний туризм на сьогодні для України та Литви – це модернізовані інноваційні технології у сфері культурних та креативних індустрій.

Загалом, інституціональні процеси, пов'язані з розвитком міжнародного туризму та туристичної дипломатії у Литві та Україні, мають важливе значення для зростання економічного, соціального та культурного добробуту держав. Зростаюча серед закордонних гостей туристична та рекреаційна привабливість таких міст Литви, як Друскінінкай, Тракай, Паланга, Вільнюс, Клайпеда, та таких міст України, як: Київ, Львів, Одеса, Дніпропетровськ, Чернівці, Суми, Харків, Вінниця, а також гарне поєднання ціни та якості пропонованих послуг сприяють зростанню конкурентоспроможності на ринкові міжнародного туризму.

Стандарти послуг, що застосовуються на литовському та українському ринках міжнародного туризму та туристичних індустрій, підтримують та просувають імідж Литви та імідж України в регіоні Балтійського моря та Центрально-Східної Європи.

Міжрегіональне співробітництво Литви та України у сфері розвитку міжнародного туризму та туристичних індустрій реалізується на основі державного та приватного партнерства.

Вагомим досягненням активної та ефективної діяльності європейських держав, зокрема – Литви та України у сфері публічної дипломатії та мовно-культурної політики – є інституціоналізація туристичної індустрії нового формату та формування євроінтеграційного регіону у сфері міжнародного туризму, здійснення відповідного впливу на регіонально-туристичну політику держав Європи, інституційно є невід'ємною частиною туристичної індустрії Європи.

З практичного боку слід наголосити на важливості регіональних аспектів та дієздатних факторах конкурентоспроможності, а також подальшому розвитку міжнародного туризму та туристичної дипломатії як у Литві, так і в Україні в рамках прикордонного та транскордонного співробітництва. Модернізації та ефективності туристичних індустрій на сучасному етапі також сприяє інтернаціоналізація вищої освіти, зокрема – освітній і молодіжний туризм.

1. *Верменич Я.В.* Історична урбаністика в Україні: теорія містознавства і методика літочислення. – К.: Інститут історії України, 2011. – 306 с.

2. Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети України. – К., 2017. – 440 с.

3. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 роки. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf>

4. *Циватый В.Г.* Историко-культурный туризм и туристическая дипломатия как глобальная технология культурной индустрии: институциональный и региональный дискурсы. Історико-культурний туризм: український та світовий досвід: 3б. матеріалів Міжнародної наукової конференції. – К.: Фоліант, 2019. – С. 9-14.

5. *Bengtsson R.* An EU Strategy for the Baltic Sea Region: Good Intentions Meet Complex Challenges // European Policy Analysis. 2009. № 9. P. 1–11.

6. Lithuanian Tourism Statistics 2019, 2020, 2021. Valstybinis Turizmo departamentas prie LR Ūkio ministerijos. Vilnius, 2021. URL: www.lithuania.travel/en/news/tourism-statistics